

บทบรรณาธิการ

คำถาม ศาลมีคำพิพากษาตามยอมโดยฝ่ายจำเลยตกลงแบ่งแยกและโอนที่ดินให้แก่โจทก์ แต่ในระหว่างที่ยังไม่มีการจดทะเบียนแบ่งแยกและโอนที่ดินให้โจทก์ ฝ่ายจำเลยนำที่ดินไปจดทะเบียนให้บุคคลอื่นเช่า โดยมีทนายความของโจทก์ซึ่งโจทก์มิได้มอบหมายเป็นผู้ดำเนินการ ดังนี้ ทนายความจะมีความผิดฐานยักยอกเงินที่ได้มาจากการเช่าหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๘๑๑/๒๕๕๙

โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔ ขอให้เพิกถอนนิติกรรมและเรียกกรรมสิทธิ์ในที่ดินคืนต่อศาลชั้นต้น ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาตามยอมให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ แบ่งแยกโอนที่ดินพิพาท น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๐๗๖ จำนวน ๖ ไร่ ๒ งาน แก่โจทก์ ส่วนที่ดินอีก ๑๑ ไร่ ๒ งาน ๖๑ ตารางวา ส่วนที่เหลือจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ตกลงขายให้โจทก์ โดยโจทก์จะชำระค่าที่ดินให้แก่จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ภายในกำหนด ๓ เดือน ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ การฟ้องเพิกถอนนิติกรรมดังกล่าว โจทก์ตั้งจำเลยที่ ๕ เป็นทนายความ ต่อมาในระหว่างที่ยังไม่มีการจดทะเบียนแบ่งแยกและโอนที่ดินให้โจทก์ตามสัญญาซื้อขาย จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ได้นำที่ดินแปลงดังกล่าวไปจดทะเบียนให้จำเลยที่ ๔ เช่ามีกำหนดระยะเวลา ๓๐ ปี โดยมีจำเลยที่ ๕ เป็นผู้ดำเนินการในการจดทะเบียนเช่า ดังกล่าวนั้น ตามสัญญาประนีประนอมยอมความโจทก์ยังไม่ได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดิน เพียงแต่โจทก์อยู่ในฐานะจดทะเบียนสิทธิได้ก่อนผู้อื่นเท่านั้น ความผิดฐานยักยอกตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๒ จะต้องได้ความในเบื้องต้นเสียก่อนว่า ที่ดินพิพาทเป็นของโจทก์เมื่อที่ดินพิพาทยังเป็นของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ อยู่ โจทก์จึงไม่อาจอ้างได้ว่าโจทก์ถูกผู้อื่นยักยอกทรัพย์ได้ และสิทธิดังกล่าวที่โจทก์มีอยู่ ไม่ใช่ทรัพย์ตามความหมายของ ป.อ. มาตรา ๓๕๒ ซึ่งหมายถึงทรัพย์ที่มีรูปร่าง จึงไม่อาจถูกยักยอกได้เช่นกัน เมื่อโจทก์มิเคยได้มอบหมายให้จำเลยที่ ๕ นำสิทธิเรียกร้องของโจทก์ไปดำเนินการใด ๆ เป็นเรื่องที่จำเลยที่ ๕ ไปดำเนินการโดยพลการ เงินที่ได้มาจึงมิใช่เงินที่จำเลยที่ ๕ จะต้องส่งมอบให้แก่โจทก์ โจทก์คงมีแต่สิทธิที่จะบังคับให้เป็นไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความเท่านั้น

คำถาม ผู้อ้างว่าเป็นบิดาของเด็ก จะใช้สิทธิทางศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้จดทะเบียนรับรองเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของตน ในกรณีที่เด็กถึงแก่ความตายแล้วได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๖๖๑/๒๕๕๙

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่า ผู้ร้องอยู่กินฉันสามีภริยากับนางสาวสุพัตรา โดยมีได้จดทะเบียนสมรส มีบุตรด้วยกัน ๑ คน คือนายบัญญัติ ผู้ร้องไปขอจดทะเบียนรับนายบัญญัติเป็นบุตร แต่นายทะเบียนไม่ดำเนินการให้เนื่องจากนายบัญญัติถึงแก่ความตายแล้วขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้จดทะเบียนรับนายบัญญัติเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้อง

ศาลชั้นต้นประกาศคำร้องและวันนัดไต่สวนแล้ว ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

วันนัดไต่สวน ศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้ จึงให้งดไต่สวน แล้ววินิจฉัยว่าผู้ร้องประสงค์จะให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้จดทะเบียนรับรองนายบัญญัติถึงแก่ความตายไปแล้วเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้อง ซึ่งไม่มีกฎหมายบัญญัติให้สิทธิแก่ผู้ร้องในอันที่จะใช้สิทธิทางศาล ให้ยกคำร้องขอของผู้ร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๓ ทวิ

ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า ผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิทางศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้จดทะเบียนรับรองนายบัญญัติเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๘ วรรคสาม หรือไม่

เห็นว่า การจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่กฎหมายให้สิทธิแก่บิดาที่มีได้สมรสกับมารดากระทำได้ ไม่ว่าเด็กนั้นจะบรรลุนิติภาวะแล้วหรือไม่ก็ตาม แต่หากเด็กหรือมารดาเด็กคัดค้านว่าผู้ขอจดทะเบียนไม่ใช่บิดาหรือไม่ให้ความยินยอม หรือไม่อาจให้ความยินยอมได้ การจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรต้องมีคำพิพากษาของศาล ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๔๘ วรรคสาม และในกรณีที่เด็กยังเป็นผู้เยาว์ เด็กหรือมารดาเด็กอาจแจ้งต่อนายทะเบียนว่าบิดาไม่สมควรเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือร้องขอต่อศาลให้พิพากษาว่าผู้ขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรไม่เป็นผู้สมควรใช้อำนาจปกครองทั้งหมดหรือบางส่วนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๙ วรรคสอง จากบทบัญญัติดังกล่าวแสดงว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะให้การคุ้มครองประโยชน์และความผาสุกของบุตรโดยให้มีสิทธิและหน้าที่ระหว่างบิดากับบุตรตั้งแต่วันที่เด็กเกิด กรณีเช่นนี้แม้กฎหมายจะมีได้กำหนดระยะเวลาในการขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรดังเช่นที่บัญญัติไว้ในกรณีของการฟ้องขอให้รับเด็กเป็นบุตรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๖ วรรคสามและวรรคสี่ และแม้เด็กหรือบิดาของเด็กถึงแก่ความตายแล้ว ก็ให้สิทธิแก่ผู้สืบสันดานของเด็กหรือเด็กที่จะฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรได้ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการ

รับมรดกระหว่างกันอันมีบทกฎหมายบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งในมาตรา ๑๕๕๖ วรรคสี่ และ มาตรา ๑๕๕๘ สำหรับคดีนี้เป็นการร้องขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตร ซึ่งไม่มีบทกฎหมายบัญญัติรับรองสิทธิโดยชัดแจ้งว่าให้ผู้อ้างว่าเป็นบิดาของเด็กนำคดีไปสู่ศาล ขอให้ศาลพิพากษาให้จดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรในกรณีที่เด็กถึงแก่ความตายแล้วได้ ซึ่งแตกต่างจากกรณีที่เด็กไม่มีมารดาหรือมารดาถึงแก่ความตาย โดยมีการตั้งผู้อื่นเป็นผู้ปกครองก่อนมีการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตร บิดาซึ่งจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายแล้ว ย่อมมีสิทธิร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งถอนความเป็นผู้ปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๒ ย่อมเป็นข้อแสดงว่าความมีอยู่ซึ่งสภาพบุคคลของมารดาหรือไม่ มิใช่เป็นข้อสาระสำคัญ ฉะนั้นความในมาตรา ๑๕๕๘ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่เด็กหรือมารดาเด็ก...ไม่ให้ความยินยอม หรือไม่อาจให้ความยินยอมได้ การจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรต้องมีคำพิพากษาของศาล” คำว่า “ไม่อาจให้ความยินยอม” ย่อมหมายถึงกรณีที่เด็กไม่อยู่ในภาวะที่จะให้ความยินยอมได้ เช่น เด็กยังไร้เดียงสา หรือเป็นคนวิกลจริต เป็นต้น **หาใช่เป็นกรณีที่เด็กสิ้นสภาพบุคคลแล้วไม่** เพราะการพิสูจน์ความเป็นบิดากับบุตรโดยอาศัยพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ย่อมกระทำได้ยาก ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ เห็นว่า เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายรับรองและคุ้มครองสิทธิแก่ผู้ร้องในอันที่จะนำเสนอคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อขอให้ศาลพิพากษาให้จดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตร ผู้ร้องย่อมไม่อาจใช้สิทธิทางศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ที่ศาลชั้นต้นสั่งยกคำร้องมาชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

คำถาม สุนัขวิ่งข้ามถนนตัดหน้ารถจักรยานยนต์ของบุคคลอื่น ทำให้รถจักรยานยนต์ล้มลงบุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ เจ้าของสุนัขจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๐๘๘/๒๕๕๙

พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๑ ซึ่งบัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดขี่ จูง ไล่ต้อนหรือปล่อยสัตว์ไปบนทางในลักษณะที่เป็นกรกีดขวางการจราจรและไม่มีผู้ควบคุมเพียงพอ เมื่อจำเลยทั้งสองซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ดูแลสัตว์ต้องดูแลควบคุมมิให้สัตว์กีดขวางการจราจร การที่สุนัขของจำเลยทั้งสองวิ่งข้ามถนนตัดหน้ารถจักรยานยนต์ของโจทก์ในระยะกระชั้นชิดจึงเป็นผลโดยตรงที่ทำให้รถจักรยานยนต์ของโจทก์ล้มลง เมื่อไม่ปรากฏว่าขณะเกิดเหตุโจทก์ขับรถด้วยความเร็วสูงและไม่ใช้ความระมัดระวังอย่างไร เหตุละเมิดจึงเกิดความ

ประมาทเลินเล่อของจำเลยทั้งสอง ที่ไม่ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการควบคุมดูแลสุนัข เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นเพราะสัตว์ จำเลยทั้งสองจึงต้องร่วมกันรับผิดชอบโจทก์ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๓๓ วรรคหนึ่ง

คำถาม สัญญาแปลงหนี้ใหม่ด้วยเปลี่ยนตัวลูกหนี้ต้องทำเป็นหนังสือหรือไม่ หากเจ้าหนี้แจ้งแก่ลูกหนี้ว่า สามารถเปลี่ยนชื่อคู่สัญญาได้แต่ขอให้ลูกหนี้เดิมกับลูกหนี้คนใหม่มาลงชื่อในสัญญา หากลูกหนี้คนใหม่ไม่ไปทำสัญญาใหม่กับเจ้าหนี้ ดังนี้ เป็นการแปลงหนี้ใหม่ด้วยเปลี่ยนตัวลูกหนี้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๑๓๓/๒๕๖๐

ป.พ.พ. มาตรา ๓๕๐ บัญญัติว่า แปลงหนี้ใหม่ด้วยเปลี่ยนตัวลูกหนี้นั้นจะทำเป็นสัญญาระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้คนใหม่ก็ได้ แต่จะทำโดยขึ้นใจลูกหนี้เดิมหาได้ไม่ โดยที่บทบัญญัติดังกล่าวมิได้กำหนดให้สัญญาแปลงหนี้ใหม่ต้องทำเป็นหนังสือก็ตาม แต่ต้องมีการตกลงทำสัญญาระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้คนใหม่โดยตรง เมื่อโจทก์กับ ส. ยื่นเอกสารเบื้องต้นเพื่อขอเปลี่ยนชื่อคู่สัญญากับผู้ให้เข้าชื่อ ต่อมาผู้ให้เข้าชื่อแจ้งว่า สามารถเปลี่ยนชื่อคู่สัญญาได้ และขอให้โจทก์กับ ส. ลงชื่อในสัญญา ถือได้ว่า เป็นคำสนองรับคำเสนอของโจทก์กับ ส. แต่ก็เป็นคำสนองที่มีข้อความเพิ่มเติม มีข้อจำกัดหรือมีข้อแก้ไขอย่างอื่นประกอบด้วย ถือเป็นคำบอกปิดไม่รับ ทั้งเป็นคำเสนอขึ้นใหม่ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๕๙ วรรคสอง เมื่อ ส. ไม่ไปทำสัญญาใหม่กับผู้ให้เข้าชื่อจึงเป็นการบอกปิดคำเสนอของผู้ให้เข้าชื่อ คำเสนอของผู้ให้เข้าชื่อย่อมสิ้นผลไปไม่ก่อให้เกิดเป็นข้อตกลงหรือสัญญาระหว่างผู้ให้เข้าชื่อกับ ส. กรณีไม่ใช้การแปลงหนี้ใหม่ด้วยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้สัญญาเข้าชื่อระหว่างผู้ให้เข้าชื่อกับโจทก์ยังไม่ระงับ โจทก์ยังคงเป็นผู้เข้าชื่อตามสัญญาเข้าชื่ออยู่ และยังคงมีความผูกพันตามสัญญาเข้าชื่อในฐานะที่เป็นผู้เข้าชื่อ มีสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบในรถยนต์ที่เข้าชื่อ โจทก์จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในรถยนต์ดังกล่าวซึ่งเอาประกันวินาศภัยไว้กับจำเลย สัญญาประกันภัยย่อมผูกพันโจทก์และจำเลย เมื่อรถยนต์เกิดวินาศภัยขึ้น โจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกให้จำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ